

Quies sen- sus dāna- torū cruci- abuntur in inferno.

ridie q̄si in tenebris in caliginosis quasi mortui rē. audit? erit i clamore horribili fm illud qd̄ ibi sequit̄ Esa. lix. Ru- gimus q̄si v̄si om̄s: r̄ Soph. j. In die illa dicit dñs vor clamor a porta pisciū r̄ ylulatus a secūda: odoratus erit in fetore. Apo. iij. Nisi sunt in stagnū ignis ardētis sul- phure. Sustus in amaritudine maxima. Diere. ix. Ego ci bado pplm istū absinthio r̄ potū dabo eis q̄si aquā fell' ta ce? erit i ardore. Esa. xxxij. Quis poterit bitare de vob cū igne deuorāte q̄s bitabit ex vob cū ardorib? sempiternis.

14 Exaltare domine in virtute tua: cantabi- mus r̄ psallemus virtutes tuas.

Exaltare dñe cōclusio est iusti desiderātis retributionē bonorū (exaltare dñe) christe (in v̄tute tua) iudiciaria po- testate. Esa. v. Exaltabit̄ deus i iudicio r̄ de? sanctus san- cificabit̄ in iusticia quā sumet de malis (r̄ nos). i. iusti in- troducti ad nuptias (cātābim? r̄ psallem? v̄tutes tuas). id est te r̄ v̄tute tuā laudābimus in eternū. ps. Beati q̄ ba- bisant in domo tua dñe: in secula seculorū laudābūt te.

Ps. xxi.

Psalmus XXI

Deus deus meus respice i me qua- re me dereliquisti: longe a salute mea verba delictorum meorum.

Titulus. In fine. ps. dauid. p assumptiōe vel susceptiōe ne matutina seu cerua matutina. Supra egit propheta de multiplici gratia xpi: r̄ in fine de gloria ascēsiōis eius: sed qz bane meruit p passiōe suā: ideo h agit de passiōe xpi titulus patet vsqz ibi (pro assumptiōe rē.) r̄ est sensus. ps. iste tendēs (in fine) est dauid. i. xpi agētis (pro assumptiōe) matutina. i. de passiōe in q̄ orauit pro resurrectione ma- ne facta r̄ iō dicit (pro assumptiōe) nō de vel p cerua ma- turtina idē est sensus humanitas xpi cerua matutina dicit qz sicut cerua mane surgit ad pascua transiliēs v̄tote le- uis spinosa r̄ lutosa: sic xpus carens pondere peccati cito trāsiliit spinosa diuitiarū: r̄ lutosa deliciarū huius vite ma- ne surgēs ad pascua celestia. ps. iste p̄mus est inter eos in q̄bus aperte r̄ pfecte de passiōe xpi agit: r̄ dicit Cassido- rus qz qnqz sunt. ps. tales in hoc nūero editi in figura san- guinis xpi qui quies effuso. Primo in circūcisione Luc. ij. Secūdo in sudore sanguis Lu. xxij. Tertio in flagellatiōe Job. xij. Quarto in fessione manū r̄ pedū. Quinto in apertōe lateris: de his duob? habet̄ in eodē caplo. Jo- hā. p̄ma effusio fuit in signū. secūda in exemplū. tertia et quarta in premiū. quita in institutiōe sacramentorū: r̄ iō missa in quiqz partes diuidit̄. Prima ps est vsqz ad euā- gelii: r̄ q̄tuor silentia q̄ sequunt̄ quattuor alias ptes di- stinguūt. Itē canon qnqz p̄tus est. p̄ma ps vsqz ad Qui- pridie. Secūda vsqz memēto. Tertia vsqz p̄ceptis. Quarta vsqz ad embolismū. Quinta vsqz libera nos dñe: r̄ dī em- bolismū q̄si sup exerescēs qz supaddita est oīoni dñice: est ergo materia hui? psal. xpi passio. Modus tripartit? est psal. Primo p̄mittit̄ cōquestiōe de derelictiōe dei et p̄ter hec oratio. Secūdo describit̄ passio r̄ petiit̄ resurrectionē ibi (circūdederūt me vituli multi). Tertio fructus r̄ utili- tas passiōis ostendit̄ ibi (narrabo nomē. t.) agēs p̄mo er- go de passiōe petiit̄ gloriosam resurrectionē: p̄mo captans benignolentiā iudicē dicens (deus) oīm per creationē (de- us meus) per speciale cultū. q. d. q̄ potes quia deus r̄ vis qz deus meus (respice in me) .i. vide afflictionē meā. loq- tur eīs quasi pendēs in cruce: r̄ dicit Hiero. qz dñs in pas- sione cecinit hunc psalmū r̄ sequētes vsqz ad versum illū In man? tuas cōmendo spiritū meū: cū ergo dicit̄ (respi- ce in me) sic latēter afflictio inuuit se petere resurrectionē: sicut pauperes quādo dicūt trāsēuntibus: respicite i nos: volunt dicere v̄sa n̄ra miseria moueat nos ad dandū no- bis elemosynā: post orationē cōquerit̄ dicens (quare me dereliquisti) .i. penus exposuisti (lōge a salute mea) r̄ hec fm opinionē iudeorū r̄ merito querit̄ quare p̄pter tres ra- siones. q. d. quare me cruciatibus iudeorū exposuisti cur- tine peccato essem. Esa. liij. Eo qz iniquitatē nō fecerit ne- qz dolus fuit in ore eius: vnde r̄ Pylatus respōdit iudeis Job. xviij. Ego nullā in eo inueniō causaz. salicē mortis.

Humanitas xpi q̄re cer- ua matuti- na dicitur.

Quinques- ps sangui- ne suoz su- dit.

Item cū multa bona eos docuerim. Math. xxvj. Tanq̄ ad latronē existis cū gladijs r̄ fustibus cōprehēdere me. q̄ tidie apud vos erā docēs in tēplo rē. Itē cū multa bona fecerim eis. Job. x. Multa bona opera oīdi vobis ex pa- tre meo p̄pter qd̄ hoz me lapidatis. post questionē ponit solutionē. scz qz hoc pctm̄ huani generis exigebat vt. p no- bis pateret hoc est (v̄ba) .i. clamor (delictorū) .i. peccatorū q̄ sunt (meorū) .i. boīm supple hoc exigebat. Esa. liij. Pro- pter scelus ppli mei p̄cussi eū: vel fm illum eundē sensum planius pōt construi sic (deus deus me? quare me dere.) sicut supra: r̄ s̄dit responsiōne (longe a salute mea verba delictorū meorū) .i. clamor pctōrum boīm elongat a me sa- lute. s. corporis. i. erigit vt patiar in corpe: vt supra dicitur est: vel sic in alio sensu (deus deus meus re. in me q̄re me dere.) hoc nō mutat: r̄ s̄biungit rationē quare: ecce (lōge a sa. m.) .i. ideo me dereliquisti qz tu es (longe a sa. m.) .i. meorū membrorū infirmorū p peccatū: qz longe a pctōri- bus salus: r̄ post addit ista (delictorū meorū) supple h̄ sūt q. d. qz dixi dereliquisti r̄ (longe a sal. m.) non sunt mea in mea p̄p̄ia p̄sona: qz tu nunq̄ me derelinq̄s: sed sunt (deli- ctorū meorū) .i. p̄pter delicta corū q̄ sunt mei vt sit trāsitiō inter duos genitiuos: fm qd̄ ante lectū est.

Deus meus clamabo per diem et non ex- audies: r̄ nocte r̄ nō ad insipientiā mihi

Deus meus clamabo supra habitū est de oīone r̄ que- stione: h̄ aut̄ ponit materiā oīonis. s. qd̄ oret (deus meus clamabo ad te) in p̄sona meorū (per diē) p̄sp̄ritas vt nō recedat: vel (per diē) .i. p̄pter diē vt veniat r̄ nocte aduer- sitatis vt nō veniat: vel si affuerit vt recedat: hoc mō in p- sōna mēbrozū suozū ex sensualitate orabat. Math. xxvj. Si possibile est transeat a me calix iste: ad huc q̄si in p̄spe- ritate erat h̄ in foribus erat tribulatio: qz statim appropin- quauit q̄ eum tradidit mortū iudas r̄ cuz eo turba multa cū gladijs r̄ fustibus vt ibi legit̄. de hac die p̄sp̄ritas di- cit ps. Ab altitudine dici ego timebo. Diere. xvij. Diē ho- minis nō. desiderauit tu scis de nocte in psal. Per diem sol nō v̄ret te neqz luna per noctes. Job. xxxv. Qui dedit car- mina in nocte (et) licet sic clamē tū (nō exaudies) cōtrari- um videt̄ Heb. v. ibi dicit qz exauditus est in oīibus pro- sua reuerētia. Solutio. Exauditus est in oībus q̄ petiit̄ ex- rōne nō ex sensualitate: r̄ supra diximus qz h̄ petiit̄ ex sen- sualitate r̄ in p̄sona infirmorū dico qz (nō exaudies) et h̄ erit (nō ad insipientiā mihi) sed ad sapientiā. s. vt sapien- ter p humilitatē passiōis redimā hoiem lapsum p super- biā. Job. xxvj. Prudentia eius p̄cussit superbiū Eccl. ij. Ciuitas. s. ecclia parua r̄ pauci in ea viri veniūt cōtra cam- rex magnus. s. dyabolus rē. inuētusqz est in ea vir. s. xpus sapiēs r̄ pauper liberauit v̄bē p sapientiā suam.

Tu autē in sancto habitas: laus israel.

Tu autē in sancto habitas Cōtinuatio dico qz nō exau- dies vt liberes me qn̄ sed tamē semp̄ mecū eris r̄ cōforta- bis me: hoc est qd̄ dicit (tu autē) o (laus israel) .i. quem laudāt vidētes r̄ cognoscentes eū: et per quē laudabiles sunt (habitas) permanēter (in sancto) .i. in me q̄ sum fait ctus sanctorū Job. xiiij. Pater autē in me manens ip̄e fa- cit opera: nō creditis quia ego i patre r̄ pater in me (in te sperauerunt) cōtinuatio vere (tu qui habitas in sancto) . scz in me cōfortabis me: probatio qz patres antiquos cō- fortasti: ergo multo fortius me: hoc est.

In te sperauerūt patres nostri: speraue- runt r̄ liberasti eos.

In te sperauerūt patres nostri fm carnē nec frustrati sunt a spe sua: vnde sequitur (sperauerūt r̄ liberasti eos) vt populū israel de egypto. Exod. xiiij. Danielem de lacu. Dan. xiiij. Tres pueros de camino Dan. iij.

Ad te clamauerūt et salui facti sunt: in te sperauerunt r̄ non sunt confusi.

Ad te clamauerunt per orationē deuotam in necessita- tibus suis: sicut. ij. Paral. ix. dixit iofaphat Eū ignozem? quid facere debeam? hoc soluz habemus residui vt ad te oculos nostros dirigamus (et salui facti sunt) euadentes

eripere. Septimo qz in derisione no solu ascribitur deo im
potentia sed z immiserordia dicentes (saluus faciat eum
qm vult eu) supple vt dicit z est sensus verbi coram: ac si di
ceret dñs no curat de eo (qm tu es qui extraxisti me) fm
qd supra diximus cōstrucio pēdet vsqz ibi (ne discesseris
a me) et petit hic vir iustus vt no derelinquat a dño in p
dicta tribulatione z allegat hic ser. Primum est dei liberali
tas qua allegat gratias agendo de impēso beneficio cū di
cit (quonia tu es q extraxisti me de ventre) mater est con
cupiscētia Ezech. xij. Pater tuus amareus: z mater tua
cebea: amareus interpretat amarus z significat dyabolū
q amarus est p inuidiā z trahit ad amaritudines inferni:
cebea interpretat garrula z significat cōcupiscētiā que
semp garrit in qrendo voluptatē z damando asser asser:
huius matr venter est praua cōsuetudo in q sicut in ven
tre formant filij dyaboli z nutriunt spermate voluptatē.
Lu. xij. Ele pregnatibus z nutrientibz in illa die. Hier.
xx. Maleficia dies in qua natus sum. s. in vtero isto. alle
gat ergo vir iustus q dñs non derelinquat eū. Primum qd
iā tantū ei cōtulit beneficiū q extraxit eum de ventre isto:
hoc est a peti cōsuetudine z est bona allegatio teste apo
stolo ad Roma. v. Cum inimici effemus reconciliati sumz
deo per mortē filij eius multo magis reconciliati salui eri
mus in vita ipsius: z dicit (extraxisti) quia p violentiā ipse
est agnus dei q tollit peccata mūdi. Job. j. ad Gal. j. Qui
me segregauit ex vtero matr mee z vocauit me p grām su
am. Scdm qd allegat est cōfidentia sua: vnde dicit (spes
mea) tu es (ab vberibus matr mee) vbera p dicitē matris
sunt delectatio in ope. Tren. iij. Lame nudauerūt mam
mas. i. demones vel cōcupiscētie penderūt falsas dele
ctationes. Esa. xxviii. Quē docebit scientiā z quē intellige
re faciet auditū ablatatos a lacte auulsos ab vberibus:
z hoc est qz animalis hō non percipit ea q sunt spūs dei.
Job. ij. Est ergo sensus (tu es spes mea ab vberibz) ma
tris mee. i. ppter spem quā habeo in te ablatavi me z se
paravi ab omni delectatōne carnali. z ideo qz tu mihi dul
cior es qz ista: ideo (ne discesseris a me) de hoc dicit bea
tus Bern. Sit suavis z dulc affectui dñs iesus christus
cōtra male dulcis vite carnalis illecebras vincat dulcedo
dulcedinē quemadmoduz clauus clauū repellit z q ista
fit bona allegatio significatū fuit Gen. xij. vbi dicit q cre
uit puer ysaac z ablatatus est: fecitqz abraam cōuinium
grande in die ablatationis eius. gaudet enī deus z gau
dere dz ecclia quādo qz ab huiusmodi delectationibz se
parat. Tertio allegat q dño derelictus est: vnde dicit (in
te proiectus sum ex vtero) sicut solēt matres immiserico
des proiecte puulos. ps. Tibi derelictus est pauper: z est
sensus (in te proiectus sum ex vtero). i. postqz (ab vtero).
id est a cōsuetudine peccādi recessi (in te proiectus sum)
id ē nullū habui q curā mei gereret aut m faueret. Sap. ij
Brauis est nobis etiā ad videndū: quoniaz dissimilis est
alijs vita illius z immutata sunt vie ei. ps. Pater meus
z mater mea dereliquerūt me: dñs autem assumpsit me.
Quarto allegat dei iusticiā qui suos debet defendere z cō
seruare cū dicit (de ventre matris mee deus meus es tu)
deus per cultū (meus per amorē: z ideo (ne discesseris a
me) quia dixisti Job. xij. Si qz diligit me sermones me
os seruabit z pater meus diliget eū z ad eum veniemus
z mātionem apud eū faciemus. Quinto allegat instantem
suā necessitatē cum subiūgit (quonia tribulatio proxima
est). ps. Multe tribulationes iustozū zc. quia iustus tribu
latur a mundo: a carne: a dyabolo: mūdus tribulat perse
quēdo: caro blandiendo: dyabolus seducendo: de prima
tribulatione Job. xvj. In mundo pressuras habebūt. de
secūda. j. Chozinth. vij. Tribulationē carnis habebūt hu
iusmodi. de tertia. psal. Qui tribulant me exultabūt si mo
tus fuero. Prima tribulatio. prima est: quonia iuxta nos
Ezech. ij. Increduli z subuerz oves sunt tecū z cum scorpi
onibus habitas tribulatio carnis. Secūda proxima est
qz inter nos. Mich. vij. Ab ea que dormit in sinu tuo cu
sto dī claustra oris tui. i. vide ne seducez carnis blandicijs
habenas laxes gule desiderijs. Tertia tribulatio. s. dyabo

li proxima est quia est circa nos. Job. xij. Simul venerūt
latrones eius fecerunt sibi viam p me: obfederunt in gy
ro tabernaculū meū. j. Pef. v. Vigilate quia aduersa. ve
ster dyabolus tanqz leo rugiens cir. que. que deuo. Sexto
allegat paupertatē suam cū dicit (nō est qui adiuet me)
scz in tribulatiōe ista. Job. xij. Non mei. q. alieni recessē
rūt a me. Eccl. xij. Dives cōmotus cōfirmatus ab amic
humilis aut cū ceciderit expellit z a notis: vñ Quidius.
Donec eris felix multos nūerabis amicos. Tempora si
fuerint nubila solus eris.

Herfus.
De passio
ne xpi litte
raliter.

12

**Circū dederūt me vituli multi tauri pin
gues obfederunt me.**

Circū dederunt) Secūda pars in qua describit passi
onē z ordinē eius ponit ostendēs qz christus pmo captus
fuit: vnde dicit (circū dederunt me vndiqz vituli multi). i.
iudei lasciu z sine iugo dei. Job. xvij. Cohors z tribun
et ministri iudeozū cōprehenderūt iesum. Tren. iij. Spi
ritus oris nostri christus dominus captus est in peccatis
nostris. Secūdo fuit ligatus: de q dicit (tauri pingues)
id est iudei contra dominū recalcitrantes (circū dederunt
me). id est sicut homines obsideri solent in castris ne eua
dant: ita me ligauerūt ne fugere possim: vnde Job. xvij.
dicitur. Cōprehenderūt iesum z ligauerunt eū: quod si
guratū est Gen. xxi. Abraam colligauit ysaac vt immola
ret eū. Tertio adiudicatus est morti: vnde dicit.

**Aperuerunt super me os suum: sicut leo
rapiens z rugiens.**

Aperuerunt super me os suū zc.) dicentes crucifige eū:
et falsum testimoniū ferentes contra eū. Esa. v. Expecta
ui vt faceret iudiciū z ecce iniquitas iusticiā z ecce da
mor: iniquitas in falso testimonio clamor ille. s. crucifige cru
cifige (aperuerūt os) contra eū qui non aperuit os suum
sed sicut ouis ad occasionē pro eis ductus est z coram ton
dente se obmutuit Esa. liij. (os suū) contra os dei. id est si
lium q est os patr. Cant. j. Osculetur me osculo oris sui
ad aggregandū autē hec tria mala subdit (sicut leo rapi
ens z rugiens) rapiens refertur ad pñm z ad secūdū: ru
giens vō ad tertiu: leo rapit in magna auiditate sicut ipsi
cum magna auiditate z desiderio dominū cōprehenderūt
z ligauerunt: rugit cū magna crudelitate z ipsi ex magna
nequicia clamabant crucifige. Hier. xij. Facta est heredi
tas mea quasi leo in silua de. lit contra me vocē suaz. post
hoc autē secuta est mors xpi: vnde dicit.

13

**Sicut aqua effusus sum: z dispersa sunt
omnia ossa mea.**

Sicut aqua effusus sum). id est sanguis meus effusus
est sicut aqua. i. vilitate apte z abūdanter: sic enī effundit
aq: mortē autē dñi secuta est mors spūalis aploz: vnde ad
dic (z dispersa sunt omnia ossa mea). i. apli q sicut ossa erant
alijs firmiores dispersi sunt qñ a dño recesserūt in passione
fm qd p dixerat eis. Job. xvj. Ecce venit boza z iā nūc ve
nit vt dispgamini vnusqz in pua z me solū relinquat.
Zach. xij. Framea suscitare sup pastore meū z sup virū
coherente in dicit dñs exercitū: framea passio est: pastor
xps q coheret pū p vnitatē eēntie: z addit pte pastore z
dispgent oues gregis. postea ondit sex cās qre apli fuge
runt in passione. Prima fuit annihilatio diuine doctrine:
vnde dicit.

14

**Factū est cor meū tanqz cera liquefscens:
in medio ventris mei.**

Factū est cor meū). i. doctrina mea sicut cera liquefcs
id est euauit ad ignē passionis. z hoc (in medio ventris
mei). id est in infirmioribus z mollioribus meis q signifi
cant per molliē ventris: dicit autē doctrina dñi cor eius:
quia ipse tenere eā diligit sicut vulgariter dī: iste est cor il
lius. i. multū diligit illū. Mar. j. dixit iesus Camus in
proximos vicos z ciuitates vt ibi predicē: ad hoc enī veni: ec
ce qstūm vilexī doctrinā q propter eā venit in mundum.
Itē dī cor qz corp? xpi qd est ecclesia viuificat. Deut. viij

15
R
Aplī fuge
rūt in passi
one ppter
sex causas

f 4

Quare vē
ter di ma
la cōsuetu
do et ab il
la se extra
ctā fatetur
vir iustus
grā dei.

Triplex tri
bulatio vi
ro iusto p
tima.

Non in solo pane vivit homo: sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Secunda causa fuit cessatio miraculorum de qua dicit.

16 **Aruit tanquam testa virtus mea: et lingua mea adhesit faucibus meis: et in pulverem mortis deduxit me.**

Aruit tanquam testa virtus mea .i. arida visa fuit in passione virtus que ante passionem faciebat miracula: in passione vero non fecit miracula non quia non potuit cum semper esset omnipotens: sed quia noluit arida putabatur virtute eius illi que dicebant: alios saluos fecit seipsum non potest saluum facere. **Matth. xxvii.** In cantico abac. **Comua in manibus eius .i.** brachia crucis ibi. scilicet in cruce abscondita est fortitudo eius: non dicit perditam sed absconditam: sicut **Breg.** potest legi in bono (aruit tanquam testa) quid testa ante ignem nisi molle lutum sed ei ex igne agit ut solidetur: virtus ergo humanitas christi tanquam testa aruit: quia ab igne passionis ad virtutem incorruptionis crevit. **Tertia causa fuit silentium ipsius christi qui nihil loquebatur: unde addit. (et lingua mea adhesit faucibus meis) .i.** nihil loquebar quasi essem mutus. **Esai. lviij.** Coram tendente se obmutescet. **Matth. xxvii.** Et non respondit ei ad vllum verbum ita ut miraretur pilatus vehementer. **Quarta est mors christi et despectio de resurrectione: unde ait (etiam in pulvere mortis deduxit me) o pater secundum opinionem iudeorum que credebatur meum corpus in cinerandum esse. ps.** Estimatus sum cum descendebat in lacum. **Quinta causa fuit detractiones iudeorum: de quo subdit.**

17 **Quoniam circumdederunt me canes multi: concilium malignantium obsedit me.**

Quoniam circumdederunt me canes multi .i. iudei oblatrantes et mordentes per detractionem: dicuntur etiam canes propter immunditiam crudelitatem loquendi indiscretionem et impudenciam et auaritatem. **Esai. lvi.** Canes impudentissimi nescientes futuritatem. **Sexta causa fuit conventus malorum: de quo subiungit. (concilium) vel (consilium malignantium iudeorum) vel gentiliu crucifigentium (obsedit me) pertinaciter usque ad mortem meam: vel sic (consilium mali) .i.** principum sacerdotum et phariseorum (obsedit me) in sepulchro. **de quo consilio et obsidione Matth. xxvii.** Convenerunt principes sacerdotum et pharisei ad pilatum dicentes. **Domine recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc vivis: post tres dies resurgat. Jube ergo custodiri sepulchrum etc.** **Moralit. (circumdederunt me vituli multi) dicit christus ecclesie id est prelati mali que dicuntur vituli propter duo. Primo quia vituli sunt lascivi. sic prelati. Amos. vi.** Elevabunt epulenti fastum in syon optimates capita populo: et post sedit que dormit in lectis eburneis et lascivit in stratis visis. **Secunda causa est quia hodie habet iugum discipline et aratri predicacionis quia arare non curat sed solum bibere et comedere. Hierem. i.** Effusi estis sicut vituli super herbam. **Hierem. v.** Probo ergo ad optimates et loquar eis. **Christi enim cognoverunt viam domini et iudicium dei sui et ecce magis hi simul confregerunt iugum ruperunt vincula: hi ergo vituli circumdederunt dominum: sed quia circumdatio prelatorum sumitur in bono quoniam: ut Zach. ix.** Circumdabo domum meam ex his qui militat mihi: et in ps. **Mores in circuitu eius et dominus in circuitu populi sui: id est specificat et ostendit quod circumdederunt eum in malo sensu dicens (thauri pingues obsederunt me) Et nota quod idem est vacca: vitulus: thaurus: sed ratio est diversa. Prelati enim mali dicuntur vacce propter mollicitatem et remissionem. Amos. iij.** Audite vacce pingues que estis in monte samarie. **in prelatio ecclesie. Esai. iij.** Dabo pueros principes eorum et effemini nati dominabuntur eorum: et in eodem mulieres dominatę sunt eis. **scilicet populi thauri dicuntur per superbiam. Job. xv.** Currunt adversus teum erecto collo et pingui ceruice armati est: vituli dicuntur propter luxuriam: ut predictus est: et sicut ex thauris et vacca nascitur vitulus sic ex superbia et remissione nascitur luxuria: et bene dicitur (thauri pingues) quia ex pinguedine divitiarum quasi habet venit superbia eorum. **ps.** Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum. **Deus. xxxij.** In crassatus est dilectus et recalcitrauit. **dicuntur autem divitie pinguedo: quia pinguedo excecatur bovem magis quoniam in capite est vel circa oculos: sic divitie in prelati qui**

Moralit. Quomodo prelati dicuntur vituli thauri et vacce obsidentes dominum

S

De ex pinguedine divitiarum oritur superbia

sunt oculi. **Job. xv.** Pervertit faciem eius crassitudo. **Item pinguedo facit bovem poterosum sic divitie. Lu. xviiij.** Quod difficile que pecunias hinc intrabunt in re. **celorum ista (thauri pingues obsederunt dominum) in circuitu ita quod non potest populus venire ad deum propter exempla mala prelatorum: unde conqueritur dominus. Ossee. xij.** Circumdederunt me in negociatione sua effraim: effraim interpretatur auctus vel fertilitas: unde bene significat istos thauris pingues que in negociatione sua obsederunt dominum ne alij veniant ad ipsum. **in malis operibus suis: quibus ostendunt se deum negare. ad 2. Thim. i.** Confitentur se nosse deum factis autem negant cum sint abboiati et increduli: et ad omne opus bonum reprobi: propter hoc dicebat dominus **Matth. xxij.** Ne vobis scribe et pharisei que clauditis regnum celorum ante boves: vos autem non intratis nec alios intrare sinitis. **Hierony.** Nihil adeo nocet ecclesie dei quam quod vere de peiores sunt clerici que laici et verius adhuc dixisset: si dixisset peiores sunt prelati que subditi (aperuerunt super me os suum sicut leo) leo aperit os ad tria scilicet ad rapiendum: deorando ad rugiendum sicut prelati precipitando auctere dominando iniuste et indifferere excommunicando: de rapina prelatorum dicit dominus **Nich. iij.** Audite principes iacob et duces domus israel: nunquid non vestrum est scire iudicium que odio habetis bonum et diligitis malum: qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis et carnem eorum desuper ossibus eorum etc. si quis autem eis velit resistere statim sequitur rugit proceptorum comminationum excommunicationum. **Ezech. xxxij.** Cum auferitatem impabatis eis et cum potentia. **Item Nich. iij.** Qui mordent dentibus suis et predicant pacem: ecce deuoratio: et si quis non dederit in ore eorum quippiam sanctificati cant super eum prelatum: ecce rugitus sanctificati super aliquem prelatum quoniam excommunicatur. **Et nota quod dominus addit (super me) dupliciter. id est super me. i. contra me. Matth. xxv.** Quod vni ex minimis meis feci. **mibi feci. vel (super me) .i.** loco mei: sicut vulgariter dicitur iste accepit hoc debitum et ego teneor solvere: sic dominus imputat iniquitatem prelatorum. **Esai. lviij.** Ablatus est populus meus gratia. **i. sine causa spoliatus et depredat: et per quod sit factum subdit dominatores eius inique agunt dicit dominus. et quod domino imputet subdit: et iugiter tota die nomen meum blasse mat: sed dominus satisfacet lesis quia malefactores puniet. ps.** Estimasti inique quod ero tui similis quasi dicat non ero: unde subdit. **argua te et statua te contra faciem tuam: quia iudicium duxisti. mihi in his que presunt ficti: et potentes poterit tormentata patienti Sap. vi.** Effusus sum sicut aqua) christus se comparat aqua. **Ecdi. xxij.** Ego quasi fluvius duxit et sicut aqueductus exiit a paradiso: et propter tres rationes comparat aqua. **Prima quia aqua lauat irrigat et lapsus facit pedibus: sic christus lauat a peccatis nostris in sanguine suo: in huius rei signum lauit pedes discipulorum Job. xij.** Item christus irrigat terram. **i. ecclesiam. Ecdi. xxij.** Rigabo ortum plantationis: et inebriabo partus mei fructum. **Eccl. ij.** Fons ascendebat e terra irrigans ecclesiam. **i. christus de beata virgine irrigans ecclesiam. Item christus occasionaliter fecit lapsus pedibus. Lu. ij.** Ecce posuit est hic in ruinam: et in resurrectione multorum etc. dicit ergo (effusus sum sicut aqua) scilicet a peccatis. **que est postquam christus habitat in eo per gratiam ad peccatum reuertit christum effundit. Ecdi. xxj.** Cor fatui. **quod vas confractum omnem sapientiam non tenebit. i. christum que est ois sapientia. i. perfecta: sicut aqua effundit eum que de effusione illa non curat nec tolerat: sic non curat de aqua si effundat. Hierem. ij.** Duo mala fecit populus meus me dereliquerunt fontem aque vive ecce effusio: et foderunt sibi cisternas dissipatas que continent re non valent aquas ecce effusio sicut aqua. **quod d. non curauerunt nec per penitentiam redierunt et foderunt etc. cisternae dissipate que continent non valent aquas sunt mundi voluptates et delicta et divitie que in estate quam magis necessaria est aqua exccatur. i. in articulo mortis. Job. xxvij.** Divites cum dormierint nihil secum afferet etc. cisterna divitum aquas perdidit in estate quam abscondere habuerat in hyeme que in igne infernali positus gutta aqua petens non fuit exauditus: sed dicitur est ei **Fili re cordare quia recepisti bona in vita tua. s. in hyeme tua. lazarus sicut mala: nunc autem hic consolatur: tu vero cruciaris. s. siti et calore in estate tua (et dispersa sunt omnia ossa mea) ossa christi: vel ecclesie sunt clerici et prelati quia ossa candida sunt forata portant carnem: ita clerici et prelati debent habere can-**

Qualit. p. latu adu. star leonis que ad tria aperiunt os suos super christum et membra eius.

Christus dicitur aqua tripl.

Ossa christi sicut yd eccle

sic sūt de-
ria z plati
ppter duo
z qliter di-
cūt dispfa

dozem duplicem. s. innocētie z castitatis vel cordis z cor-
poris mūdiciam: de quibus **1. reu. iij.** Candidiores naza
rei eius nūe nitidiores lacte: ecce duplex candor. **Itē de-**
bent esse fortes **Can. iij.** Lectulus salomonis. i. fortes am-
bunt ex fortissimis isrl. lectulus salomonis. i. xpi est ecclē-
sia quā ambiunt plati z clerici qui debent esse fortes z sub
nūero sexagesimo qz debēt esse fortes z pfecti in adimple-
tione decem mādatorum z septem operum misericordie.
Item nō solum fortes sed ex fortissimis israhel: vt sint for-
tes resistēdo vitijs fortiores bñ opando: fortissimi aduer-
sa patienter patiendo: tales possunt ambire lectulum Sa-
lomonis. i. seruare ecclēsiā: vnde dicit **ij. Nach. xij.** Et
vō fortissimus iudas hortabat pplm conseruare se sine
pccō. **Itē** debēt portare carnē. i. imbecilles supportare. ad
Rom. xv. Debem⁹ nos firmiores imbecillitate infirmoz
sustinē. **Hec** ossa dispfa sūt omnia: qz plati z clerici dispfi
sunt ad exteriora nō collecti ad interiora. **Unde** sicut di-
ctum est de pplo **Exodi. v.** Dispsum est pplus p oēm ter-
ram egypti ad colligēdas paleas sic potest modo dici de
platis illud **1. reu. iij.** Dispfi sūt lapides sanctuarij in ca-
pite oim platearum (factum est cor meū tanq̄ cera lique-
scens) cor xpi sunt religiosi qui sūt intimi in corpe xpi qd
est ecclēsia **1. reu. ij.** Ducam eam in solitudinem z loquar
ad cor eius istud cor factum est sicut cera liquecēs: qz ad
modum cere dissoluunt ad ignem cupiditatis z concupi-
scentie z imago dei z signaculum xpi qd debebat in eis cē
impfsum iam nō apparet in multis. **P̄s.** Sicut fuit cera
a facie ignis: sic pereant peccōres a facie dei. i. pereat in eis
facies dei: de qua facie vel signaculo dicit dñs ad ecclēsiā.
Can. viij. Done me vt signaculum sup cor tuum. i. sup re-
ligiosos cotemplatiuos pone me vt signaculum sup bra-
chium tuum. i. sup actiuos: sed diabolus qui signaculum
istud in seipso ad ignem ambitōnis deluit cui dī **Ezech.**
xxvij. Tu signaculum similitudinis plenus sapia z pfe-
ctus decore in delitijs paradisi dei fuisti z post dī. eleuātū
est cor tuum in decore tuo p didisti sapiam tuam z c. cordi
ecclēsie. i. religionis ignem concupiscentie cupiditatis am-
bitōnis z huius apposuit z sic iam (factum est cor) istud
(tanq̄ cera liquecens) p dissolutionē: z h̄ (in medio vē-
tris mei). i. inter infirmos z molles ecclēsie. i. seculares.
P̄s. Et comixti sunt inter gentes z didicerūt opa eozum
z seruiērūt sculptilibus eozum z factum est illis in scāda-
lum **1. reu. viij.** Deuoratus est isrl nunc factum est in nati-
onibus q̄si vas immundum: qz ipi ascenderunt ad assur:
potest hic versus exponi de beata virgine. **Ipsa** em̄ dicit
cor xpi: qz eam summe dilexit: z ipsa intima fuit in corpo-
re xpi mystico: ipsa liquefacta est p dolorem z amorem ad
ignē passionis xpi: sicut em̄ dī **Luc. ij.** Et tuam ipsius ani-
mam ptransibit gladius. z **Can. v.** dicit ipsa. Anima mea
liquefacta est vt dilectus locutus est: illud verbum **Joh.**
xij. Mulier ecce filius tuus (aruit tanq̄ testā virtus mea)
hoc de necessitate sequit̄ ex quo dispfa sunt ossa z cor: aruit
qz debilitet̄ corpus: vnde dicit (aruit tanq̄ testā virtus
mea) testā em̄ si pcutiat cito frangit: sic ecclēsia tempore
isto in membris suis cito frangit si pcutiat̄ tentatione
vel aduersitate: vnde dicit ei **1. reu. iij.** Omnes munitio-
nes tue sicut ficus cum grossis suis si concusse fuerint ca-
dent in os comedentis z hec debilitas p̄cipue prouenit ex
defectu sibi dei: de quo subdit (z lingua mea adhesit fau-
cibus meis) **1. reu. xij.** Percussus sum vt fenū z aruit cor me-
um: quia oblitus sum comedere panem meum. s. panem
verbi dei: post nimiam debilitatem z defectum victualiu
necessario sequit̄ mors: vnde addit (z in puluere mortis
deduxisti me) p peccatum. i. deduci pmissisti: sicut dicit̄
z ne nos inducas in tentationē **Math. vj.** Non dicit so-
lum in mortem: sed (in puluere mortis) qz omnia bona
que peccatum inuenit in homine mortificat z incinerat:
nec est spes qz p se possit resurgere **Joh. xxv.** Ignis est vs-
qz ad consumptionem deuorans z omnia eradicans geni-
mina (quoniā circūdederunt me canes multi) z diuersi
sunt em̄ canes iudei vt supra dictum est. **Et Cassiodorus**
dicit canis ignotos oblatrat: sic iudei nouam doctrinam

Cor xpi di-
cūt religio-
si: quō li-
quefuit vt
cera in me-
dio vētris
ecclēsie

Canes ml-
tiply dicit̄
a qbus cir-
cūdat dñs

dñi mini me recipientes contra eum oblatrabant. **Item**
canes dicunt̄ ydolatre siue gentiles **Math. xv.** Non est
bonum sumere panem filiorum z mittere canibus. **Item**
beretici **Math. vij.** Nolite sanctum dare canibus. **Item**
scismatici **Philip. iij.** Videte canes videte malos opera-
rios videte cōcisionem. **Item** apostate **Prover. xxvj.** Si
cut canis qui reuertit̄ ad vomitum suum: sic impudens
qui iterat stulticiam suam. **ij. Pet. ij.** Canis reuersus ad
vomitum suum z sus lota in volutabro luti. **Item** rapto-
res **Deut. xxij.** Non offeres p̄ciuz canis in domo dñi dei
tui. **Glosa.** Rapacis dona. quid mirum ergo si dñs mouit
in membris suis cum tot canes circumdant eum mordē-
tes z deuorantes quātum possunt: z pter hoc etiam alia
est infestatio: de qua subdit (consilium malignātium obse-
dit me) malignantes dicunt quasi malo igne ardētes. **Em̄**
qz dicit. j. Jobis. v. Totus mundus in maligno positus
est id est in malo igne: hoc est ignis luxurie. de quo in **p̄s.**
Iuuenes eozum comedit ignis. horum malignantiuz est
consilium illud **Sap. ij.** Non p̄creat nos flos temporis
coronemus nos rosis anteq̄ marcescant: nullum pratur
sit quod nō p̄transeat luxuria nostra. illud cōsiliū obse-
dit hodie dñm in tēplo suo. i. ecclēsia z in mltis posuit ig-
nem luxurie in templo domini hoc est consilium balaam
qui dedit consilium balach. vt mitteret filias madian
coram filijs israhel **Apocalip. ij.** Dabes illic tenentes doctri-
nam balaam qui docuit balach mittere scandalum eozum
filijs israhel edere z fornicari: z dicit **1. reu. xij.** Tantus est in-
mulceribus apparatus z pompa vestium tam subtilis et
inexogitata tricatura tam dolosi z stulti respectus caruz
tam fraudulentū z fallaces incessus carum qz singula mē-
bra que castitati seruire debuerāt in castitatis piculū vide-
ant̄ potius cōiurasse.

Foderunt manus meas z pedes meos: dinumerauerunt omnia ossa mea.

Foderunt manus meas Supra in p̄sona xpi determi-
nauit modum traditionis xpi z adiudicationis mortis. hic
autem passionem eius duobus modis describit. **Primo**
p confixionem manuum z pedum: ibi (foderunt zc.) **Se-**
cundo p extensionem in cruce: ibi (dinumerauerunt zc.)
Dicit ergo (foderunt) iudei (manus meas z pedes me-
os) cum acumine clauorum: nec dicit̄ transfixerunt: s̄ fo-
derūt vt notet fructum qui inde secutus est. scz eterna be-
atitudo: vñ versus. **Fossa** perit tellus optato tpe tellus.
Fossa caro xpi celica regna dedit: de hac fossione **Esa. iij.**
Ingredere in petrā abscondere in fossa humo a facie timo-
ris dñi. i. in vuleribus xpi **Can. ij.** Veni colūba mea in fo-
raminibus petre in cauerna macerie: petra xps ē. **1. reu.**
x. petra aut̄ erat xps **1. reu. xij.** Relinque ciuitates ha-
bitate in petra habitatores moab z estote q̄si colūba nidi-
ficās in sumo ore foraminis (dinumerauerunt. o. of. m.). i.
ita me extēderūt i cruce qz poterāt dinūrare oia ossa mea

Ipsi vō considerauerunt et inspererunt me: diuiserunt sibi vestimenta mea: et sup vestem meam miserunt sortem.

Ipsi vō iudei (considerauerūt) oculis cordis p inuidiā
(z inspererūt) oculis corpis p neq̄ciā z crudelitātē vidē-
tes z dolore meū lerati sunt. vñ dicit in **p̄s.** **Euge** euge vide-
runt oculi nr̄i (diuiserūt sibi) milites (vestimēta mea) in
quoz ptes (z sup vestē meā miserunt sortē). i. sup tunicā
incōsuetilē fm̄ qz h̄ **Joh. xix.** Milites cū crucifixissent em̄
acceperūt vestimēta eius z fecerunt quoz ptes vniciqz
militi partē: erat aut̄ tunica incōsuetilis desup p̄tecta p to-
tum: dixerūt ergo ad inuicē: non scindamus eam: s̄ fortia
mur de illa cuius sit. z subiūgit euāgelista qz istud factū ē
a militibus vt h̄ scriptura impleret̄. s̄ diuiserūt sibi vesti-
mēta mea zc. post orat̄ xps z primo petit̄ auxiliū velox di-
cens illi ita.

Tu autem dñmine ne elongaueris auxiliū tuum a me: ad defensionem meam conspice.

De passio-
ne xpi isa-
liter.

Or in vul-
nerib⁹ xpi
sit inhabi-
tandum.

19

20

Qu aut dñe pater (ne elongaueris auxiliū tuū a me) sed accelera me iuuare. Secundo petit auxiliū non tñ velox sed t sedulum dicēs (ad defensionē meā conspicit) .i. p̄tinue vel ex toto aspice: unde offēdit a quibus petit liberari: t̄ p̄mo a mo: t̄ tibi.

Erue a framea deus aiām meam: de manu canis vnicam meam.

Erue a framea .i. a morte q̄ scindit̄ t̄ diuidit̄ aiām a cor pore (aiām meā) tibi similit̄. Secdo petit liberari x̄ps a potestate dyaboli: vñ dicit̄ (t̄ de manu canis) .i. de p̄tate dyaboli (erue vnicam meā) .i. aiām meā: d̄ em̄ dyabolus canis: vñ in p̄sona eius dicit̄ Solias ad dauid. j. Reg. xvij. Nunq̄d ego canis sum q̄ tu uenis ad me cum baculo: go lias dyabolum dauid x̄pm baculus cruce significat t̄ aiā x̄pi bñ dicit̄ (vnicam) q̄ p̄rogatiuaz habuit ex immunitate peccati: q̄ sine omni p̄cto t̄ q̄tum ad actū t̄ q̄tum ad potētiām t̄ iterū in plenitudine gratiarū: q̄ dedit ei soli de p̄ nō ad mensuram Job. iij. Sed videt̄ cōtrariū Zach. iij. Framea suscitare sup pastore meū t̄ sup virum cobe rentem mihi dicit̄ dñs sup x̄pm t̄ h̄ dicit̄ x̄pus (erue a framea) .i. vt moriat̄: s̄ petierit non detineat̄ sub framea. s̄ vt cito resurgat qd̄ notat cum dicit̄ (erue) Tercio petit liberari ab impetuoso clamore iudeoz. de q̄ dicit̄.

Salua me ex ore leonis: t̄ a cornibus vnicornium humilitatem meam.

Salua me ex ore leonis Hier. xij. Facta est mihi bere ditas mea q̄si leo in silua dicit̄ p̄tra me vocē suā. Quar to a supbia romanoz: ibi (t̄ a cornibus vnicornium humilitatem meā) .i. me humilit̄: dicebāt̄ em̄ romani vnicornes p̄pter monarchiā quā habebāt̄: totus em̄ mundus subie ctus erat eis cornua eozū supbia est: q̄ ceteros ventitabat̄. Moraliter (foderūt manus meas t̄ pedes meos) vor ē x̄pi capitis vel corpis eius qd̄ est ecclesia manus dñi: vel ecclesie fodere est bonis opibus detrahēre: pedes fodere est bonos affectus detrahēre: s̄ qui faciūt̄ hec malignantes: de quibus immediate p̄missum ē (psiliū mali. obfedit me) qd̄ moraliter ex posuimus de luxuriosis: vñ de ipsis se que (foderūt manus meas) bonis opibus bonozum detrahēdo (t̄ pedes meos) sic affectus eozū ab amore meo retrahēdo: luxuriose em̄ p̄cipue detrahūt̄ bonis dicendo q̄ sunt papalardi t̄ hypocrite: Tñ de ipsis cōquerit̄ dñs Mal. iij. De p̄gitis gēs tota. i. oēs gentilit̄ t̄ bestialit̄ viuēt̄es p̄ luxuriā: vel dicit̄ gens tota: q̄ fere oēs sunt luxuriosi: t̄ dixit̄ in q̄ confirmus te: in decimis t̄ in primitijs: p̄ decimas intelligit̄ opatio t̄ impletio decē mādato rum: p̄ primitias impletio noui mādati charitatis: in decimis ergo dñm crucifigūt̄ vel p̄figunt̄ gentes. i. luxuriosi q̄ oia sectates decem mādata implere negligunt̄ t̄ impleti b̄ alijs detrahūt̄: t̄ hoc est qd̄ h̄ dicit̄ (foderūt manus meas) in primitijs eum p̄figunt̄: q̄ post p̄cupiscentias suas euntes nouū mādatum dilectōis nō seruāt̄: t̄ alios retrahunt̄: t̄ hoc est qd̄ dicit̄ (foderūt pedes meos) t̄ ex hoc se que (dinumerauerūt oia ossa mea) dicit̄ x̄ps vel ecclesia .i. fortes in corpe meo. ad paucitatem redegerūt̄: ita q̄ defa cili numerari p̄nt. q̄ de ossibus dñi t̄ ecclesie facta est caro dyaboli: dyabolus em̄ quasi simia p̄trafecit̄ dñm: dñs em̄ de osse fecit̄ mulierem: t̄ dyabolus de ossibus dñi. i. de fortibus ecclesie facit̄ molles t̄ effeminatos exemplū t̄ signū hariter habemus in Sansone: de quo Jud. xvj. d̄ q̄ Dalida fecit̄ eum dormire sup gēua sua t̄ i sinu reclinare ca put. vocauitq̄ tonsorem t̄ rasit̄ septē crines eius. t̄ statim ab eo fortitudo recessit̄. Sanson quemlibet fortem signat Dalida carnem vel meretricem: crines septē virtutes septem. s̄ tres theologicas t̄ quatuor cardinales: vel septē dona sp̄ssancti: tonsor dyabolus: de q̄ Hier. l. Crostauit eum nabuch. rex babilonis adaptatio plana ē: s̄ filr est exemplum de dauid t̄ salomonē t̄ multis alijs Prouer. vj. Mulier viri. i. fortis t̄ virilis p̄ciosam aiām capit̄ (ipsi vō p̄siderauerūt) dicit̄ x̄ps (ipsi) cum pondere quasi p̄cipui i ecclesia. s̄ derici t̄ plati (p̄siderauerunt t̄ inspererunt) .i. x̄pm in scripturis: multi quidem oculo intellectus: pauci

21

22

Moraliter quō man⁹ et pedes x̄pi p̄fodiunt a malis t̄ ei⁹ of sa dinumerant̄.

Figura

vo oculo affectus: vel (me p̄siderauerūt) dicit̄ ecclesia si cut filij ruben t̄ gad viderunt aptas alienis pecoribus ia zer t̄ galaad t̄ post queferunt eas a moyse t̄ obtinuerūt eas: sic scolares p̄mo videntes dñm in sacra scriptura q̄ sunt noui theologi post cōuertunt oculos ad viden dum ecclesiam. s̄ in qua ecclesia sunt meliores p̄bende. ce postmodum tantū faciūt̄ si possunt q̄ Moyses. i. dñs pa pa p̄cedit eis aliquam vel aliquas earum: hoc est qd̄ dicit̄ (considerauerunt t̄ inspererunt me) p̄mo caput t̄ post corpus (diuiserūt sibi vestimenta mea) vestimēta em̄ x̄pi t̄ ecclesie sunt sacra ecclesie bona t̄ palia ecclesie t̄ ppli q̄ sunt in ecclesia: vñ de Esa. xlij. T̄ tua oculos tuos t̄ vide: omnes isti p̄gregati sunt venerunt tibi viuo ego dicit̄ dñs q̄ omnibus his velut ozamēto vestieris. hec vestimēta sibi diuidunt q̄n quelibet portionem suam in ecclesia vel quelibet suam ecclesiam recipiūt̄ (t̄ sup vestem meā miserunt fortem) vestimēta in plurali dicunt̄ p̄bende t̄ minores ecclesie vestis in singulari d̄ cathedralis ecclesia quā nō diuidūt̄ q̄ nō p̄nt: s̄ mittunt̄ sup eam fortem in q̄ nota tur eorum p̄tentio: q̄ nō possunt vnanimiter eligere s̄ for te. i. casu fiunt̄ hodie ep̄i appellant̄ em̄ t̄ tunc ponit̄ papa ep̄m aliquem: de quo non sperabat̄ fm̄ q̄ d̄ Eccl. ij. In suspicabilis portauit diadema (tu aut dñe) vor est x̄pi vñ ecclesie quasi illi ita diuidūt̄ me t̄ cōtendunt̄ (sed tu dñe ne elongaueris auxiliū tuum a me) s̄ adiuua me ad res istendum malitie eozum (ad defensionem meam conspi ce) .i. defende me a filijs meis qui pugnāt̄ p̄tra me: t̄ q̄ B petat̄ offēdit̄ subdens (erue a fra. deus ani. me.) .i. libera me a scismatica lingua (t̄ de manu canis vnicam meam) .i. cathedralem ecclesiā ne veniat̄ in manu plati qui sit ca nis p̄ p̄cupiscentiam carnis: d̄ em̄ canis esse aiāl luxuriosum t̄ gulosum: aut qui sit leo p̄ rapacitatem t̄ p̄cupiscentiam oculoꝝ: aut vnicornis p̄ ferocitatem t̄ supbiām t̄ hoc dicit̄ (erue a fra. deus ani. m. t̄ de manu ca. vnic. me.) (Salua me ex ore leo. t̄ a corni. vnicor. hu. meā) p̄t̄ etiā totum breuiter exponi de aiā fideli vt dicat̄ (foderūt) demones (manus meas t̄ pedes meos) opa t̄ cogitationes tentando Mat. xij. Si sciret pater familias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̄: t̄ nō simeret p̄fodi tomum suā. (dinumerauerūt omnia ossa mea) .i. dinumerare me fece runt fortia opa vt haberem vanam gloriām. j. Paral. xij. Consurgerit sathan p̄tra isrl̄ t̄ incitauit dauid vt numeraret israhel: ipsi vō demones (p̄siderauerūt me) .i. cōsidera re me fecerūt opa mea exteriora (t̄ inspererunt me) q̄nt̄ ad interiora iudei t̄ alij. q. d. offēdi omnia mea ad iactan tiam cōtra illud p̄ceptum dñi Mat. v. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua vt sit elemosyna tua in absco dito Job. xxxj. Si vidi solem cum fulgeret ibi glo. Sol in fulgore est bonum opus in manifestatione soli boni bona opa sua nō vident̄ q̄ alijs videnda p̄bent: t̄ ex hoc sequit̄ (diuiserūt sibi ve. mea) .q. d. fm̄ illud Reg. dep̄dari desi derat qui thesaurum in via portat. offēdi bona mea latro nibus t̄ ipsi spoliauerūt me. hoc est (diuiserūt) a me (sibi) nō ad vtilitatem s̄ ad gloriām suam t̄ leticiām (vestimen ta mea) .i. virtutes meas: de quibus vestimētis ad Col. iij. Induite vos sicut electi dei viscera misericordie: benignita tem humilitatem modestiam paciētiam t̄. t̄ q̄ sic p̄vanā gloriām amittant̄ bona hominis figuratum fuit. iij. Re. xx. vbi Ezechias offēdit omnia que erant in domo sua nū c̄js regis babilonis: t̄ venit Esaias ad eum dicēs: Quid viderūt isti in domo tua: t̄ r̄dit oia que sūt in domo mea viderūt: nihil est em̄ q̄ nō monstrauerim eis in thesauris meis: t̄ statim dixit ei Esaias. Audi sermonem dñi. ecce di es veniēt̄ t̄ auferēt̄ oia que sunt in domo tua in babilonē nō remanebit quicq̄ ait dñs. p̄ nuncios Nabuchodonosor significant̄ suggestiones dyabolivē ipsi demones sug gerentes vanam gloriā cetera plana sunt: nec solū p̄vanā gloriām amittunt̄ vestes iste virtutum: s̄ etiam p̄ quodlibet peccatum mortale: vñ etiam de alijs peccatis tentant̄ nos demones vt auferant a nobis istas vestes: t̄ hoc est quod subditur (Et super vestimenta mea miserunt fortem) id est sicut mittentes fortem super eandem rem suā.

Moraliter facta bona q̄ eccle: t̄ ppli dicit̄ x̄pi t̄ eccle: vestimēta: t̄ quō s̄ di uidunt̄ et dissipāt̄ a den: t̄ ab his se libe rari petūt̄ p̄p̄t̄ eccle

Moraliter de aiā f. dicit̄

Figura

Vertical text in the right margin, partially cut off, containing various marginal notes and references.

guli singulas et diuersas tentationes (miserit superestem meam) ut eam auferret. vñ ipsi dicunt sub iunice vel dicunt ad peccatores illud Prouerb. j. Sorte mitte nobiscum: mar supiū sit vñ oim nrm: et ibi pmissum est qd (ne elongaueris a filiū tuū a me) ad bonū faciendū (ad defensionē meā) cōtra tentatōes demonū (cōspice) cōtinue aspice: qz ipsi con nue me infestāt et ipsi vestes lamare nitunt Job. xxx. Qui me comedēt nō dormiūt in multitudine eorū psumit vestimentū meū (erue a fra. deus ani. m.) sic orare debet aia in angustia tentatōis posita (framea) est pēss. vñ Eccli. xxj. Quasi romphea bis acuta omnis iniquitas (et de manu canis) i. diaboli (vnicā meā) i. aiam: et vocat hic dyabolus canis: leo et vnicornis: canis lingit et oblatrat: sic dyabolus in tentatōe lingit blandiēdo et latrat suggerendo: leo rapit et raptū fortitē tenet: sic dyabolus rapit boiem a cōsensu vel opatōe et fortiter tenet in cōsuetudine. vñ Eccli. xxj. Si accesseris ad illa. s. pēta suscipiet te dentes leonis dentes eius interficiēs aias. vnicornis ferit et impetit cor nu suo. sic dyabolus ferit et impetit peccatores in inferno. Est ergo dyabolus canis in tentatōe: leo in pcti ppetratione: vnicornis in pena: et ideo orat aia fidelis et dicens (erue a framea deus aiam meā: et de manu canis vnicam meā: salua me ex ore leonis: et a cor. rē.

E Framea de pcti: et qre diabolus de canis leo et vnicornis

F De fructu multiplici passionis xpi.

Marrabo nomē tuum fratribus meis: in medio ecclesie laudabo te.

Tercia ps in qua determinat multiplices fructus passionis dñice. Primus est manifestatio nois dñi: de quo dicit (narrabo) i. manifestabo: dicit xps (narrabo) inquam cū suscitaueris me (nomen tuū) o deus pfr fratribus meis) aplis Job. xx. Uade ad frēs meos rē. Heb. ij. Erponit h verbū apls dices de xpo. nō pfundit eos vocare fratres dices (narrabo nomen tuū fratribus meis) istis autē fratribus narrauit manifestauit nomen dñi postq̄ resurrexerit: sicut dī Act. j. Quibus et prebuit seipm viuum post passionē suā in multis argumētis p dies. xl. apparēs eis et loquēs de regno dei. Scdō fructus fuit vniuersalis ecclie laudatio. vñ subdit (in medio ecclesie) i. apte. qz p vlem ecclesiā (laudabo te) i. faciā laudari Abac. iij. Et laudis eius plena est terra. Ps. In oem terrā xpi. so. eo. rē. et statim ouertit xps sermonē ad suos fideles hortans eos ad laudem. vñ dicit.

Qui timetis dñm laudate eum: vniuersū semen iacob glorificate eum.

Qui timetis dñm timore filiali vel initiali: laudate euz alios nō moneret laudēt nisi timētes dñm: qz sicut Eccli. xv. Non est speciosa laus in ore peccatois. Timorō dñi expellit pctm Eccli. j. Et qui sunt illi qui euz timēt explanat dices (vniuersum semen iacob) nō carnale s̄ spūale) glorificate eum) i. oēs qui sunt de ecclesia qd ex p̄ssius exponit dices.

Timeat eum omne semen isrl: qm nō spreuit neq̄ despexit depcationē pauperis.

Timeat eum omne semen) i. qui deū p̄templant p veram fidē. Et nota qd intermiscet hic laudare et timere ad immūdū qd laus dñi esse cū timore. Laus em̄ ex gaudio cordis pcedit qd nisi reprimet timor cito in dissolutionem verteret. Ps. Seruite dño in tē. et exul. ei euz tre. et qre sic debet laudari et glorificari subdit (qm nō spreuit) negligēdo (neq̄ despexit) cōtēnēdo (depceptionē pauperis) i. mei pauperis in terra. dicit xps.

Noc auertit faciem suam a me: et cum clamarem ad eum exaudivit me.

Nec auer. fa. su.) repellendo oionē meā qua petij vt resurgerē vs̄. dicitū est: vñ addit (et) i. (cū clamare ad euz exaudivit me) Heb. v. In oibus exaudivit est p sua reuerentia: deinde ouertit sermonē ad patrē ostēdēns qd ecclesia ita laudat eū sicut hortabat xps: vñ dicit.

Apuđ te laus mea in ecclesia magna: vota mea reddam in cōspectu timentium eū:

Apuđ te laus mea) o pfr (in ecclesia magna) i. toto or-

be diffusa: vel (magna) i. a te magnificata (apud te) qz sic dicit Job. v. Qui nō honorificat filiū: nō honorificat patrem: vñ Job. xij. Nunc clarificatus est filius boīs: et deus clarificatus est in eo: vel sic (laus mea est apud te) in celo (in ecclesia magna) i. in ecclesia triūphāte. Ps. Qui habitat in domo dñi in se. s. lau. te. Tercius fructus passionis xpi obsequiū fidelīū: vñ subdit (vota mea reddas) i. pmissa q̄ pmissi in baptismo dices: abrenūcio diabolo et oibus pompis eius et credo in deū rē. et loquitur hic xps in psona membrorū et sequit iste fructus ex passione: qz ipse baptismus ex passione vñ habet regeneradi Ro. vj. Qui cumq̄ baptizati sumus in xpo iesu in morte ipsius baptizati sumus: et h̄ erit (in cōspectu timentium eū) i. in conspectu totius ecclesie: vñ et fontes sunt in medio ecclesie et solemiter ouertit xpiani ad ecclesiā cōtem vt ibi orēt et seruiāt dño. Quartus est spūalis comestio eucharistie: de q̄ sequit.

Edent pauperes et saturabunt: et laudabunt dñm qui requirunt eum: viuent corda eorum in seculum seculi.

Edent pauperes rē) i. spūaliter comedent determinat Job. vj. Panis quā ego dabo caro mea est: ostēdit autē h̄ primo qd panis iste est sufficiens cum dicit (paupes) de cōibus em̄ et plenarijs ferculis solet dari pauperibus et non de inter ferculis: de sufficiētia istius panis habet. iij. Regum xvij. Nec dicit dñs deus isrl: ydria farine non deficiet: et lechitus olei vsq̄ in diem in qua daturus est dñs pluuiam sup faciem terre nō minuet ydria farine corpus xpi lechitus olei sanguinē eius significat qd nō deficient in ecclesia i. vsq̄ in diem iudicij in q̄ pluet dñs illam pluuiā: de qua dicit Eccli. xxxvij. Ignem et sulphur pluā sup eum et super exercitū eius. i. sup dyabolū et sequaces eius Math. in fine. Ecce ego vobiscū sum. s. in sacro altarē oibus diebus vsq̄ ad p̄summationē seculi. ideo bñ dicit (edēt pauperes) qz nō comedent spūaliter nisi paupes. i. p̄emptores diuitiarū et humiles: qui em̄ plus diligit seculū q̄ deū nō comedit eum spūaliter ad salutem: licet comedat eum sacriliter ad damnationē suam: vñ dicit Aug. Quid est xpm māducare nisi h̄ solus. s. in sacro corpus eius accipere multi em̄ indigne accipiūt. s. in ipso manere et habere seipsum manentē em̄ qd ipsemet dicit Job. vj. Qui māducet carnē meā et bibit meū sanguinē. s. spūaliter in me manet et ego in eo. et b. Bern. dicit māducare spūaliter corpus xpi est passionis et redemptōis xpi sacre attentius intelligere bñficia ad sumēdum suauiter in cōsciētia: et recolendū fideliter in mēoria. Scdō ostēdit qd panis iste est reficiēs ibi (et saturabūt) Ps. Et adipe frumti satiat te Prouer. xij. Iustus comedit et replet aiam suā: vter autē impioz. insaturabilis Esa. lv. Comedite bonū et delectabūt in cras situdine aia v̄ra: panis eucharistie dñi bonus anthonomatice siue bonū. Tercio ostēdit qd panis iste est iocundus. i. generat iocunditātē ibi (et laudabūt dñm) grās agēdo. ps. Sicut adipe et pinguegine re. a. m. et la. ex. l. o. m. Quarto ostēdit eū esse sapidū et dulcissimū cū dicit (q̄ requirūt eū) i. iterū querūt Eccli. xxij. Qui edūt me adhuc esuriūt: et q̄ bibūt me adhuc sitiūt. Quinto ostēdit qd iste panis est p̄ficiēns cū dicit (viuēt corda eoz in se. se.) i. in eternū Job. vj. Si q̄s māducauerit ex h̄ pane viuet in eternū. et bñ dicit: (corda eoz) i. comedētū hūc cibū (corde) i. spūaliter. vñ dicit Amb. qd cibus ille nō vidit in ventrē s̄ in mēte. Do-

B No quq̄ de sacro eucharistie Figura

Quid sit māducare corpus xpi spūaliter: et q̄ sunt q̄ māducant.

Moraliter Tria q̄ habere debet platus.

Vertical marginal notes on the left edge of the page, including fragments of text and small symbols.

Psalmus

Tres status filiorum ecclesie.

coram omnibus ut exemplū laudandi te verbo & facto dicam eis. Magnificate dñm meū. & hoc est qd sequit (q̄ timetis dñm) hic em̄ notant tres status filiorum ecclesie quos debet platus suo exemplo monere ut laudent deum ore: operatq; corde. s. incipientes. p̄ficientes. & p̄fecti. incipientibus dicit (qui timetis dñm) incipientiū est em̄ timere fm̄ illud in ps̄. Timor dñi sapie timor dñi. Et Eccl̄. j. Timor dñi expellit pct̄m qd̄ est incipientiū (laudate eum) corde ore ope. & licet tam incipientes q̄ p̄ficientes q̄ p̄fecti debeant ip̄m laudare corde: ore ope. tñ magis p̄rie incipientes laudant eum: ore cōfiteudo pct̄ā: fm̄ illud Josue. vij. Filii iuda gloriā deo & cōfiteri rē. p̄ficientes aut̄ ope. p̄fecti vō corde in cōtemplatione & meditatione. p̄ficientibus aut̄ dicit (vniuersum semē iacob glouificate eum) Jacob em̄ luctator & p̄ficientes luctant̄ ex vna parte tentationibus. ex alia opibus. p̄fectis aut̄ dicit (timeat eum om̄ne semē isrl̄) i. cōtemplantes p̄ p̄fecti: & q̄ incipientium est timere attribuit p̄fectis: vt quāntūcūq; p̄fecti se reputent incipientes. Ps̄. Et dixi nūc cepi: & quare debeat deus laudari s̄ dicit (qm̄ nō sperauit rē) Eccl̄. xxxv. Nō respiciet dōminus p̄ces pupilli nec viduam si effundat loquelā gemitus. Ps̄. Desideriū pauperū exaudiuit dñs p̄parationez rē. Hic laudat ecclesia dei bonitatem in tribus cōtra tria mala q̄ faciūt diuites huius mūdi: sunt em̄ quidā qui negāt paup̄ibus munus a manu & hoc malū est. de q̄ Eccl̄. xxxix. Conclu de elemosynā in sinu paup̄is. alij negāt paup̄ibus etiā munus a lingua: de quo Eccl̄. iij. Congregationi pauperū affabilem te facito & hoc negare peius est. alij negāt nō solū ista duo s̄ terciū mun⁹. s. mun⁹ a corde. de quo ps̄. Beatus qui intelligit sup̄ egenū & pauperē. hoc aut̄ faciūt qñ̄ contemnit & despiciūt paupes & nō compatiunt̄ eis: & hoc pessimū est Job. xxi. Si desperi p̄tereuntē eo q̄ nō haberet indumentū: s̄ dñs ideo laudādus est: qz ecōtrario ipse dat munus a corde: vñ dicit (qm̄ nō sperauit neq; desperit deprecationem paup̄is) nec solum hoc: s̄ munus a lingua: vñ addit (nec auertit faciē suam a me) s̄ terciū. s. munus a manu. vñ dicit (cum clamaret ad eum exaudiuit me) dādo qd̄ volebā (apud te laus mea) sic debet dicere quelibet fidelis aīa. s. incipiēs. p̄ficiēs & p̄fecta deo (apud te laus mea). q. d. a te habere desiderio vt te possim laudare: nō me. ac si diceret Dñe labia mea aperies: & os meū an. lau. tuā: vel (apud te laus mea) supple sit vt eam approbes. Ps̄. Voluntaria oris rē (in ecclesia magna) tūc em̄ te laudare potero: & tibi placebit mea laudatio. s. si m̄ merito de ecclesia magna: quā magnā fecisti & numero & merito p̄ passionē tuam Eph. v. Xps̄ dilexit ecclesiā s̄ seipm̄ tradidit p̄ ea: vt sanctificaret eam: vt exhiberet ipse sibi gloriōsā ecclesiā nō habētē maculā neq; rugam: vel (apud te est laus mea) non apud me vel meos. Esa. xij. Fortitudo mea & laus mea dñs rē. vel (apud te est laus mea) i. hoc qd̄ in me laudabile est apud te est. scz q̄ sim factus ad imaginē tuā q̄ redemptus sanguine tuo q̄ gloriōs. cādus misericōdia tua. iō dicit apls. j. Cor. j. Qui gloriatur in dño gloriē rē. Ps̄. Confitebor tibi in ecclesia magna (vota mea reddam) incipiēs reddit votum abstinence in p̄nia: p̄ficiēs reddit votum iusticie in ope charitatis p̄fectus votum obediētie in religione. Ps̄. Reddam tibi vota mea q̄ distinxerūt labia mea Esa. xxx. Vota dño uocabunt & soluent (in cōspectu timentū eum) vt in oibus honorēz deus Mat̄. v. Sic luceāt opa v̄ra corā hoibus rē. Ps̄. Particeps ego sum oim̄ timentū te rē. (edēt pauperes) supra agit de merito fidelū. hic agit de corū p̄nio. vñ dicit (edent paupes) in regno dei qui hic ieiunāt nō dicit. quid: s̄ Luce. xiiij. Beatus qui māducabit panē in regno dei. Ps̄. Panem angelorum māducabit homo Job. vij. Ego sum panis vite Eccl̄. xxiiij. Qui edunt me ad huc esuriēt rē. (& saturabunt) fm̄ illud ps̄. Satiabor cum apparuerit gloria tua Luce. xvi. Beati qui nunc esuritis: qz saturabimini.

Quadruplex fatietas.

Est aut̄ quadruplex fatietas. Honorum. Ps̄. De fructu operum tuorum satiabitur terra rē.

Beatorum. Ps̄. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Malorum. Eccl̄. v. Satiatur diuitis nō sunt eum dormire rē. Damnatōrū Prover. j. Fructū adinuetionū suarū comedent suisq; p̄silijs saturabunt (& laudabūt dñm) Ps̄. In secula seculorū laudabūt te. nō post comestione: s̄ comedendo laudabūt & laudādo comedēt. qz vtrunq; continuū. vtrunq; eternū. Aug⁹. in lib. de ciui. dei. Videbimus: amabimus: laudabimus: videbimus sine fine: amabim⁹ sine fastidio: laudabimus sine fatigatōe. Hic animus: hic affect⁹: hic actus sine fine: hic finis cordis desiderio & operis exercitatio: vel (qui requirūt ibi) i. iterū querunt. i. appetunt. sicut dicit quidā frui nec fastidiunt q̄ frui magis sicut (viuēt corda eorū in seculū seculi) scz pauperū qz corpa in isto seculo mortificant. Ps̄. Propter te mortificamus tota die Eccl̄. xliij. Corpora ipsorū in pace sepulta sunt: et nomen eorum viuet in generatione generationum.

Reminiscēt & conuertēt ad dominum vniuersi fines terre.

Supra habiti sunt quatuor fructus passionis xpi. Hic aut̄ ostendit̄ quintus. s. conuersio gentium: de quo dicit. (vniuersi fines terre) i. ecclesia collecta de toto orbe (reminiscēt dñm p̄ fidem quā p̄dicabūt apli (et) sic (conuertunt̄ ad dñm) p̄ charitatem diligētēs dñm ex toto corde: & ex tota aīa: & ex tota fortitudine Deut. v. Et sic credentes & diligentes.

Et adorabunt in conspectu eius: vniuersae familie gentium.

Adorabunt in cōspectu eius) i. coram eo. p̄ reuerentiā debitam vniuersae familie gentiū: eosdē vocat fines terre: & familias gentiū. s. gentiles: s̄ primum dicit vniuersaliter scdm̄ particulariter. & bñ p̄iungunt̄ ista tria: reminiscēt conuertēt: adorabūt: qz in in fide q̄ notat̄ in primo & charitate q̄ notat̄ in secdo debet fieri adoratio Job. iij. Teri adoratores adorabant patrem in spū & veritate in spū s̄ dei & veritate charitatis: de qua. j. Job. iij. Non diligam⁹ verbo neq; lingua: s̄ ope & veritate: post oñdit quare dñs debet adorari. s.

Quoniam domini est regnum: & ipse dominabit gentium.

Dñs. vij. Dedit ei potestatem & honorem & regnū: & omnes ppli tribus & lingue ipsi seruient (et) ideo (ipse dñabitur) gentium in futuro. s. in eternū. vnde subdit Dñs. Potestas eius pt̄as cēna q̄ non aufert: & regnū eius qd̄ non corrumpet.

Manducauerunt & adorauerunt omnes pingues terre: in cōspectu eius cadent omnes qui descendunt in terram.

Supra habuimus de spūali māducatōe eucharistie: ibi edent paupes rē. Hic agit de māducatōe sacramentali que cōis est bonis & malis. vñ dicit (oēs fines terre) i. terrena diligētēs & sup̄bi (manducauerūt) corpus xpi in sacramēto (& adorauerunt) exterius offerendo & genua flexendo: sed nec māducatio eis profuit: nec adoratio deo placuit. de primo dicit apls. j. Cor. xj. Quicūq; māducaverit panem hunc vel biberit calicē dñi indigne reus erit corpis & sanguinis dñi. de secdo. s. de adoratione dicit dñs Esa. j. Cum veniretis ante conspectum meum quis questiuit hic de manibus vestris vt ambularetis in atrijs meis ne offeratis vltra sacrificium frustra rē. & post solennitates vestras odiuit anima mea facta sunt mibi molesta laboraui sustinens: & cum extēderitis manus vestras avertam oculos meos a vobis: & cum multiplicaueritis orationem non exaudia. manus em̄ vestre sanguine plene sūt vnder addit hic (in cōspectu eius) i. domini (cadēt) i. peccabunt (oēs qui descendunt in terram) terrena diligēdo. q. d. eo ipso quod tales p̄sumunt accedere ad sacramētum peccabūt: ita erit de malis dicit xpus sed de me & de

Contra in digne laudat corpus xpi.

Marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the text and commentary.

33 **Et anima mea illi uiuet: et semē meum seruiet ipsi.**

Et anima mea et meorum (illi uiuet) .i. p. cum. mei em vi uent hic p gratia in futuro p gloria (et) p qz (semē meū) .i. fideles quos ego genui p fidem (seruiet ipsi) amore iusticie nō timore pene: de generatōe ista Job. v. Omnis q̄ credit qm̄ iherus est xps ex deo natus est: de duobus. s. de generatōe et seruitio Esa. liij. Si posuerit aiā suā p peccō videbit semē longeuū. ecce primū. et uoluntas dñi in manu eius diriget. ecce scdm̄. et quō erit hoc subiūgit q̄ fiet p p̄dicationē ap̄toz. vñ dicit.

34 **Annunciabit domino generatio ventura: et annunciant celi iusticiam eius: populo qui nascet quem fecit dñs.**

Annunciabit dño .i. ad honorē dñi (generatio uetura) .i. illi qui regenerādi sunt et futuri filij dei: beati dicent ab aplis s̄m̄ illud Math. xj. Paupes euangelizant et beati qui nō fuerit scandalizatus in me. et generationi illi cū generata fuerit p̄dicabūt apli de cōtinā dei. hoc est qd̄ sequit̄ (et annūciabūt celi) hoc est apli (iusticiā eius) .i. dei filiū: uel mādata dei p̄ q̄ iuste uiuūt (p̄plo qui nascet) ut dicitur est quem fecit dñs. i. creatur nō ex nullo s̄ sanguine p̄prio. unde dicit beatus Bern. Memēro homo te et si de nullo factum nō tñ de nullo redemptū. j. Cor. vj. Empti estis p̄cio magno. Moraliter (reminiscent̄ vniuersi fines terre) .i. oēs in quibus finita est terra: nō dicit cuius s̄ debemus

Moraliter

M De multo rā remini- sci debem?

remisici multorū et p̄pter multa p̄teritorū ut uoleamus. Esa. xxxviii. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee p̄sentiuūt ea suppeditemus Bern. iij. Ipsa conteret caput tuum. et ut eis indignemur Prouerb. xvj. Indignatio regis nunciū mortis futuroz ut ea fugiam? Eccli. xxi. quasi a facie colubri fuge peccā p̄teritorū ut gratias reddamus. j. Thim. v. c. In omnibus gr̄as agentes Sud. ix. Nunc igit̄ si reddidisti vicem bñficijs eius qui pugnauit p̄ nobis: et aiā suā dedit piculis ut crueret nos de manu madian. supple reminiscemini Tren. iij. Recordare paupertatis mee absinthij et fellis p̄sentiuūt ut ei seruuiamus. Ps. Confitebit̄ tibi cum bñfeceris ei Eccli. vlt. Panti mihi sapiam dabo gloriā futuroz ut nos ad ea p̄paremus Math. xix. Quid boni faciā ut uitam eternam habeā p̄tatis dñi ut cum timeamus Dier. xj. Quis nō timēbit te o rex gentium et sapientie eius ut erubescamus peccare. Unde uersus. Cum quid turpe facis qd̄ me spectante ruberes. Cur spectante deo non magis ipse rubes. Prouer. xv. In omni loco oculi dñi contemplant̄ bonos et malos: exemplum de quodam. Misericordie dei ne desperemus. Ps. Suanis dñs vniuersi et miseratōes eius sup omnia opera eius: et beatus Bern. Maior est xpi pietas q̄ quenis iniquitas. Ps. Misericordias dñi in eternum cantabo. Mortis incerte ut omnia contemnamus. Hieronymus. Facile contemnit omnia qui semp cogitat moriturū. Plato summa philosophia est assidua mortis cogitatio Eccli. vii. Fili memorare nouissima tua et in eternū nō peccabis. Aduersitatis eterne ne in p̄nti p̄spertate cleuemur Eccli. xj. Si multis annis uixerit homo. et in his omnibus letatus fuerit meminisse debet tenebrosi tēporis et dierum multorū qui cum uenerint uanitatē arguent̄ p̄terita et prosperitatis eterne ne in p̄nti aduersitate deprimamur Roma. viij. Non sunt condigne passionēs huius tēpis ad futuram gloriā que reuelabit̄ in nobis. ij. Cor. iij. Id em̄ qd̄ in p̄nti est momentaneum et leue tribulatiōis nostre supra modū in sublimitate eterne glorie pondus opabit̄ in nobis Eccli. xj. In die malorū memor: sis bonorū et. Si bene reminiscerent̄ istorum fieret qd̄ sequit̄ (et uertent̄ ad dñm vniuersi fines terre) id est ex toto uertent̄ se ad dñm ut p̄ter eū aliud nō quererēt et essent vniuersi boies (fines terre) qz in eis amor terrenorum finiret et deficeret: uel sic (ut fines terre) dicant̄ auari in quibus terra habitat: qz nō cogitant nisi de terrenis: de quibus Prouer. xvj. Oculi stultorum in finibus terre.

Uersus

stultos dicit auaros Luce. xij. Stulte hac nocte morieris et. Eccli. xxxij. Quasi qui apphēdit umbram et psequit̄ uentū: sic qui attēdit ad uisa mendacia Eccli. v. Auarus nō implebit̄ pecunia Aggei. j. Qui mercedes cōgregauit misit eas in saccū ptusum et p (familias gentiū) significēt diuersa genera peccatorū carnalium q̄ faciūt boiem gentilem. i. irrationalem. Est ergo sensus si auari et luxuriosi reminiscant̄ illa que p̄diximus auari cōuertent̄ ad dñm relicto amore terrenoz: et luxuriosi diuersis generib⁹ luxurie seruientes relictijs peccatis soli deo seruiet. hoc est qd̄ dicit (et adorabunt in cōspectu eius) dei. s. (vniuersi familie gentium) Zach. xij. Plangent terra familie. et familie scorsum. quare: qz et sibi seruientes remunerat et seruientes peccatis cōdemnabit. vñ sequit̄ (qm̄ dñi est regnum) qd̄ sez p̄misit sanctis Math. v. Beati paupes sp̄i: qm̄ ipso rū est regnū celoz: et Eccli. xxxij. Gloria magna est sequi dñm. Longitudo em̄ dierum assumēt ab eo (et ipse dñi abitur gentiū) .i. gentilit̄ uiuētium. i. se dñm ostēdet. retrudet em̄ eos in infernum: vñ Zach. ix. Potestas eius a mari usqz ad mare et a fluminibus usqz ad fines terre. s. a mari huius mūdi usqz ad amaritudinem inferni ut eos q̄ in isto mari se submergūt in illo mari p̄iciat: et a fluminib⁹ deliciarū (usqz ad fines terre) .i. usqz in infernū: qz qui uolunt hic ponere finem terre. i. terrenitati sue: ibi inueniēt finem terre uelint nolint. qz de terra trasibunt ad ignem. unde Deut. xxxij. Ignis succēsus est in furore meo: et ardebit usqz ad inferni nouissima deuorabitqz terrā. i. terre nos cum germine suo. i. cum oibus sequacibus eoz: uel terrā uocat cupiditate germinās uicia alia q̄ ex cupiditate pcedūt. s̄m̄ illud. j. Thim. vj. Radix oim malorū cupiditas: et hoc est qd̄ sequit̄ (manducauerūt et adorauerūt oēs pingues terre) māducauerūt seruientes gula et adora uerūt uentrem suū Pbil. iij. Quoz deus uenter est Dan. xiiij. Nōne tibi uidet̄ bel esse uiuēs deus: nōne uides quā ta comedat et bibat quotidie: et ait Dan. ille est intrinsec⁹ lute⁹ et forissec⁹ ere. vñ p̄ māducauerūt. significat̄ p̄ctm̄ gula. p̄ adorauerūt p̄ctm̄ luxurie qd̄ est gula. sequit̄. Ps. Iniciati sunt beelphegor. et p̄ id est comederūt sacrificia mortuoz. Hiero. Uenter et genitali uicina sunt et. uel p̄ māducauerūt cōcupisecia carnis et uoluptas intelligat̄: p̄ (adorauerūt) p̄ctm̄ cupiditatis quod s̄m̄ sequit̄ ex illo. Prouerb. xxi. Due sunt sanguifuge filie et. sic p̄ (adorna uerūt) tria p̄ctā intelligunt̄. s. gula: luxuria: auaricia: quia ista tria in sacra scriptura ydolatria notant̄. de gula dicit̄ est quoz deus ueter est. de luxuria dñi in ps. Et iniciati sūt beelphegor: de auaricia Eph. v. dñi q̄ est ydolorū seruitus et hoc faciūt (oēs fines terre) .i. diuites in q̄bus illa tria uia regnāt qd̄ sequit̄ (in cōspectu eius cadēt oēs qui descēdunt in terrā) in cōspectu. i. a p̄spectu eius terribili in die iudicij (cadent) in infernū (oēs qui descēdūt in terrā) .i. qui in terrenis cor suū et amorē quē in celestibus solum ponere deberēt: vñ de talibus dñi Apoc. xvj. q̄ reges terre et p̄ncipes et tribuni et diuites et fortes: ecce pingues dicēt montibus et petris. cadite sup nos et abscondite nos a facie sedentis sup thronū et ab ira agni: qm̄ uenit dies magnus ire impioz: et quis poterit stare. q. d. nullus. Ps. Allisti eos dum alleuarent̄: s̄ (in cōspectu eius cadent oēs q̄ descēdūt in terrā) nō dicit in terra: qz boni descēdūt in terra p̄ humilitatē ut ascēdant in celū Luce. xij. Qui se humiliat exaltabit̄: uel de talibus dñi q̄ in p̄nti cadunt in cōspectu eius: qz p̄ctōres et uiles sunt coram dño. licet alti et honorabiles sint coram mundo Luce. vj. Vos estis qui iustificatis uos coram hominibus. deus autem nouit cor: da uestra. quia qd̄ hominibus altum est abominabile ē apud deum. illi ita cadunt: sed (anima mea illi uiuet) dicit̄ uir iustus. i. stabit in gratia que ē uita anime: ita q̄ nō cadet per mortem peccati (illi) id est ad honorē eius. Ps. Fortitudinem meam ad te custodiā. Ad Roma. nos. xiiij. Tu quis es qui iudicas alienum seruum. quasi di. nō tuum sed dei. et ait suo domino stat aut cadit stabit autem potens est em̄ deus statuere illum Pbil. j. Mibi uiuere xps est et mori lucrum est (et semen meum seruiet

margin notes on the left side of the page, including 'dominus', 'moraliter', and 'uersus'.

Alii .i. imitatores mei: et si quis quereret habebit: ne imitatores subdit: ita: q. (annunciabit dñs) .i. ad honore dñi (generatio ventura) .i. regeneratio qua in corpe et aia regenerabimur accipientes stolā glorie. de qua generatōe Math. ix. Cum sederit filius hoīs in sede maiestatis sue: sedebitis et vos sup sedes iudicātes duodecim tribus isrl. q. dñi. vir iustus multos habebit imitatores: q. nunciata illa futura regeneratōne nascent multi in pñti p gratiā: nec solū illa gfa annunciabit vt alluciant ad bonum: s. et futura pena nunciabit eis vt retrahant a malo. vñ subdit (et annūcia bnt celi) .i. celestes viri (iusticiā eius) quia malos puniet. (pplo illi) qui nascent p gratiā (quā fecit dñs) et totum est opus dei Jacobi. j. voluntarie. i. ex pura sua benignitate genuit nos vt simus initium aliqd creature eius Lyf. ij. Nō ex opibus iusticie q fecimus nos s. fm suam misericōdiā saluos nos fecit.

Ps. xxij.

Psalmus XXII Dominus regit me et nihil mihi deerit: i loco pascue tibi me collocavit

Titulus. Ps. David. Titulus patet. Supra egit de passione xpi et de fructibus eius: hic autē adhuc pfequit fructū eius qui est liberatio a captiuitate babilonis scz a pctō et h facta est p passionem dñi p quā data est nobis libertas redeundi ad supnā bierlm ad quam reuertimur p decem dietas quas in hoc ps. describit ppha. in pñcipio ergo huius ps. dicit vir iustus se habere xpm ducem ad redeundum in celestem bierlm: de qua loquit in fine ps. cum dicit (vt inhabitē in domo dñi etc.) et a principio vsq ad finem describit illas decem dietas siue gras p qs nos reducit ductor: nō xps. et fm illas decem distinguit ps. iste in decē ptes. exceptis principio et fine ps. Dicit ergo vir iustus (dñs) xps (regit me) redeuntē de captiuitate babilonica. i. de pctō regit vt dux viatorem ne deuict vt lux in tenebris ambulātē ne exorbitet: vt pastor gregem ne a lupis percat: de primo Sap. x. Iustum reduxit dñs p vias rectas Job. viij. Qui sequit me etc. Hier. xvij. Non sum turbatus de pastorem sequēs. de secō Job. viij. Ego sum lux mūdī. de tercio Job. x. Ego sum pastor bon: bon: pastor aiā suā dat p ouib: suis: vel (dñs re. me) vt nauē vt regnū: vt exercitū. de nauē Jac. ij. Ecce naues cū magne sint et a ventis validis minent circūferunt a modico gubernaculo vbi impetus ducētis voluerit. de regio. Ps. Regnū tuū regnū oim seculor Job. xvij. Regnū meum nō est de hoc mūdo. de exercitū Esa. vj. Dñm exercitū vidi oculis meis Job. vij. Militia est vita hoīs sup terram Item (regit me) vt cecū. xxix. Oculi sui ceco dicit xpus Ite regit me: vt equū freno et stimulo. freno ne oberrem Eccl. xvij. Facito frenos ori tuo rectos. stimulo ne obdormiā. ij. Cor. xij. Dat? ē mibi stimul? etc. Eccl. xxvij. Qui tenet aratrum et qui gloriā in iaculo stimulo boues agitat. Item (regit me) vt scholas. Ps. Qui sedes super cherubin. i. plenitudine scie. et alibi. Qui regis isrl intende Alia lra dñs (pascit me) corpe et sanguine suo Jo. vj. Caro mea vere est cibus. Ps. Edent paupes etc. Item (pascit me) scia et doctrina Hier. ij. Dabo vobis pastores iuxta cor meū et pascēt vos scia et doctrina. Ite (pascit me) gfa Math. v. Beati qui esu. et si. iust. etc. Ite (pascit me) gloria Lu. xxij. Et ego dispono vobis etc. et exq talem rectorē habeo (nihil mihi deerit) in via. Aug. Quid ei deesse pot qui oia habētē habet. Aug. Pascit ptemperitē se et nō pascet sequentē se Lu. xxij. Qñ misi vos sine sacco lozū etc. et q nihil deest illi qui habet xpm qui est panis angelozū dei virtus et dei sapia et qui est oia in oibus. j. Cor. xv et q sibi (nihil deerit) pbat p iductionē illozū decē q sūt ne cessaria viatozi. videamus q primo q sūt illa et postmodū sufficientiā videbimus ipsozū. Prima gfa est cognitio sacre scripture: de qua dicit (in loco pascue) .i. sacre scripture (ibi me collocavit) Dicit autē sacra scriptura pascua qz ibi cibus spūalis inuenit. i. verbū dei. De quo Deut. viij. Non in solo pane viuūt hō s. in oi verbo qd pcedit de ore dei Esch. ij. Ebauit me volumine illo Esa. v. Pascēt

Qualiter dñs dux ē rector: p pastor: hōi iusto multi pliciter

Decē grē necēre iusto viatozi qbus dñs regit cum

agni iuxta ordinē suū et deserta in vbertatē versa aduenē comedēt: deserta sunt sacre scripture q in multis locis steriles et aride vident. s. in vbertatē vertunt qñ fideliter et ponunt. et tunc aduenē. i. gentiles pueri sunt: sicut in principio ecclesie fuit vlt pctōres qui mō puerunt comedunt p intelligentiā et ad nutrimentū puerunt p opationē. illa deserta sic in vbertatē versa. In pascua autē sacre scripture sunt quatuor expositōes quasi quattuor diuersa ferula. Primum est expositio lralis. Scdm expositio allegorica. Tercū moralis. Quartū anagogica. Primum est quasi panis ordeaceus. Scdm quasi filligineus. Tercius triticus. Quartū quasi simlagineus. In hac autē pascua collocat a deo qui in sacra scriptura ordinate studet: collocat em ordinem notat qd nō faciūt multi qui modo in hoc libro modo in illo studēt. et sic nihil pfecte intelligūt nec pascūt in sacra scriptura: s. magis tedio afficiūt: de talibus pot intelligi qd dicit Job. viij. Sup acerrū petrarū radices eius densabunt: radices studentis cogitatōes et affectōes que qñ nō studet ordinate sup acerrū iaciūt et in nō loco pascue collocant et ibi densant. i. fiunt grosse et rudes nec transeūt ad subtilem intellectū Esch. xxxij. In pascuis vbertimis pascam eos: s. qz qui bñ vult pasci in sacra scriptura et eā intelligere oportet q fidē habeat: qz sicut Esa. vij. fm aliā translationē nisi credideritis non intelligetis: ideo necessaria est. Scda gfa q est baptismi regeneratio: q est ianua fidei: de qua dicit:

Quadruplex sensus scripture

Sup aquam refectōnis educavit me: animam meam conuertit.

Sup aquā refect. .i. baptismū (educavit me) Spūaliter. Et dicitur baptismus aqua qz ad lram in aquā fit: s. aqua refectōnis duobus modis qz reficere est reformare. et reficere est satiare baptismus reficit. i. reformat in hoie similitudinē dei quā dyabolus deformauerat p pctm Esa. j. Lauamini mūdī estote. Hier. Lauamini aqua baptismi Zach. xij. Erat fons patens dñi dauid in ablutōe peccatoris et menstruate. Ite baptismus reficit. i. satiat. qz in baptismo datur spūs. i. qui replet et satiat. De def spūs. s. in baptismo habet Math. ij. Ipse baptizabit vos in spūs sancto: qz spū ritus sanctus repleat dñi Act. ij. Repleti sunt omnes spūtu sancto. De hac duplici refectōne habet Act. ij. q Petrus dixit penitentia agite et baptizet vnusquisqz vrm in noie iesu xpi in remissionē pctōz. i. accipietis donū spūsā cti in remissionē. Ecce primū accipietis etc. ecce scdm sup banc ergo aquā refectōnis dicit iustus (educavit me) sicut puer fidei nutrimento. q. d. recepto sacro baptismi quasi fundamēto paulatim alia sacra reapi q nutrit aiā. Abac. ij. Qui incredulus est nō erit aia eius recta i semet ipso iustus in fide sua viuēt Esch. xlvij. Aque descendebant ad latus templi dextri. et post subiūgit. ois aia viuēs ad quē puenerit torrēs iste viuēt: et ideo bñdicit q (sup) banc (aquā educavit me dñs) piscis in aqua nascit et nutrit. et sine ea morit. sic nos in aqua baptismi nascimur: in aqua doctrie nutrimum: et sine ea morimur Eccl. xv. Aqua sapie etc. Esa. xij. Haurietis in gaudio aquas etc. h aqua fi et fons aque viue salietis in vitā eternā Job. iij. Sed mirum est q nos sumus sup hāc aquā nec reficimur. vñ recte significamur pyaccas fedas exētes flumine Gen. xij. Tercia gfa est oimoda puerio ad deū vt nihil pter eum querat hō: de q addit (aiā meā puerit) ad se vt mūdānis rebus nō inbriet vel intēdat qminus ad eū libere currere possit Joel. ij. Conuertimini ad me in toto corde: vō sic conuerterat dñs aplm q dicebat Heb. xij. Nō habem? hic manentē ciuitatē s. futurā inqrimus. et ad Philip. iij. Dia arbitratus sum vt stercora vt xpm lucrifacerē: ppter hoc dicit Petrus. j. Def. ij. Obsecro vos tanq aduenas et pegrinos abstinere vos a carnalib: desiderijs. Aduenē enim et pegrini in via qua pegrinant multas vident pulchras villas et amena loca: sed ipsi nō retinent ibi: qz cor eorum totum versum est ad patriam suam ad quam festinat reuertī. sic licet videamus hic aliquas falsas amicitates debemus omnia ptransire et tendere ad patriam

Baptism? que dicit aq.

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially obscured and difficult to read.